

Ontwerpprincipe 5: authentieke taken

Hoe werkt het en waarom?

Schrijftaken dienen zorgvuldig gekozen/ontworpen te worden omdat deze het startpunt zijn van waaruit leerlingen gaan schrijven. Het gaat bij authentieke taken om de formulering van de schrijftaak of de context van de schrijftaak. Vaak wordt bij schrijftaken geen context of publiek genoemd waardoor het communicatieve doel van de tekst niet geheel duidelijk is en onduidelijk is hoe zich in de tekst tot de lezer te verhouden. Leerlingen gaan dan wellicht voor hun docent schrijven met als doel te laten zien wat ze weten. Authentieke taken zijn betekenisvol en hebben een relatie met de echte wereld buiten de school. Ze geven het schrijven een helder doel en publiek. Bovendien zouden authentieke taken de motivatie voor het schrijven stimuleren. Dit is in het bijzonder het geval als er ook een daadwerkelijke confrontatie met het publiek plaatsvindt.

Wetenschappelijk bewijs

Wiley & Voss (1999) laten zien dat bij geschiedenis het schrijven op basis van verschillende losse bronnen leidt tot betere teksten dan het schrijven op basis van een hoofdstuk in een tekstboek bij studenten in het hoger onderwijs. De taak om met verschillende bronnen te werken lijkt meer op hoe een historicus te werk gaat en leidde tot meer getransformeerde zinnen en dus diepere verwerking van de bronnen.

Praktische voorbeelden

Voorbeeld 1: authentieke taak

Voor zijn 2-havo klas formuleerde een geschiedenisdocent een taak waarbij leerlingen zich moesten inleven in een persoon die leefde tijdens de industriële revolutie in Veenendaal. Inleven in hoe mensen vroeger dachten is belangrijke maar moeilijke vaardigheid voor leerlingen. De leerlingen moesten vanuit die rol een brief gaan schrijven aan een commissielid die de toestand in de fabrieken in Veenendaal komt inspecteren.

In 1886 besloot de Tweede Kamer tot een groot onderzoek naar de leef- en werkomstandigheden van de arbeiders in Nederland. Een commissie wordt samengesteld die gaat kijken hoe het er aan toe gaat in de fabrieken in Nederland. Veenendaal, waar in die tijd veel fabrieken staan, wordt ook bezocht.

- ♦ Jij bent een fabrieksarbeidster bij sigarenfabriek Ritmeester in Veenendaal. Je vindt de werkomstandigheden verschrikkelijk. Omdat je hebt gehoord dat er een commissie langskomt die de arbeidsomstandigheden komt onderzoeken schrijf je alvast een brief aan één van de commissieleden, dhr. M.J.C.M. Kolkman. Hij is lid van de Tweede Kamer en een vooraanstaand katholiek politicus. Je hoopt hem er van te overtuigen dat er iets gedaan moet worden aan de arbeidsomstandigheden.
- ♦ Jij bent dominee Philip Hoedemaker in Veenendaal. Je ziet dagelijks de mensen naar de fabrieken gaan, daaronder zijn ook

veel jonge kinderen. Wanneer je je gemeenteleden spreekt en ziet merk je dat ze het niet gemakkelijk hebben. Omdat je hebt gehoord dat er een commissie langskomt die de arbeidsomstandigheden komt onderzoeken schrijf je alvast een brief aan één van de commissieleden. Je richt je brief aan dhr. W.H.J. Roijards. Hij is schoolopzichter in het district Rhenen en dus verantwoordelijk voor het onderwijs in deze buurt. Je hoopt hem er van te overtuigen dat er vooral iets gedaan moet worden aan de kinderarbeid.

- ♦ Jij bent Jan-Willem Bottenheim, directeur van de Veenendaalse Stoomspinnerij en Weverij in Veenendaal. De fabriek draait goed en je maakt veel winst. Het nieuws dat er een commissie komt kijken in jouw fabriek heeft ook jou bereikt. Om de commissie voor te bereiden schrijf je alvast een brief aan één van de commissieleden, dhr. S.M. van Wijck. Deze man is zelf steenfabrikant en ook lid van de Tweede kamer. Deze man is ook fabrikant en zal jou dus best begrijpen. Je probeert hem er van te overtuigen dat alles het beste bij het oude kan blijven en dat nieuwe sociale wetten niet nodig zijn.

Kader 2.6. Authentieke schrijftaak over de sociale kwestie.

Voorbeeld 2: authentieke taak economie

Een docent economie liet de 4-havo leerlingen hun verklarende teksten die ze voor economie schreven publiceren via een digitale nieuwstool. De leerlingen maakten op die manier een echte krantenpagina die er ook zo uit ziet en gedeeld kan worden in de school.

Voorbeeld 3: teksten delen met publiek

In de publicatie van Rijlaarsdam en collega's (2008) wordt beschreven dat vmbo-leerlingen hun zelfgeschreven verhalen echt voorlezen aan het beoogde publiek: kleuters. De leerlingen gingen dus echt naar een basisschool toe om hun zelfgeschreven verhalen voor te lezen en de reacties van hun lezers te horen en te zien.